

vil kunne komme i Forbindelse med Jernbanerne, vil egentlig være ved, at der sættes Dampskibe i Gang paa Limfjorden, som kunne anløbe flere Steder og derved sætte disse Egne i Forbindelse med de nærmeste Jernbanestationer. Jeg tænker mig saaledes, at naar man inden ret lang Tid anskaffer andre Forbindelsesmidler over Store Belt, hvor man nu paataenter en almindelig Dampfærge, saa ville de mindre Dampskibe, som der nu benyttes, finde en meget hensigtsmæssig Anvendelse til denne Fart og vistnok ogsaa ligefrem blive lønnende baade i og for sig selv og tillige ved den forspøgede Indtægt, som de ville bringe Statsbanerne. Som bekendt sker Forbindelsen jo nu væsentlig ved Dampskibe, tilhørende det forenede Dampskibsselskab, og det ligger jo i Sagens Natur, at dette Selskab indretter sine Fartplaner paa at skabe Konkurrence med Jernbanerne, og at det søger at skaffe sig selv saamegen Indtægt som muligt. Dette er til Skade for Banerne, og det vil naturligtvis blive forebygget paa den Maade, som jeg har nævnt, hvorhos der desuden derved vil tilveiebringes en langt fyldigere og bedre Forbindelse med disse Landsdele og selve Jernbanerne. Det har for Diebliffet for den Egn, som jeg har tilladt mig at føre Ordet for, en særegen Betydning at kunne komme i Betragtning ogsaa ved nærværende Lovforslag. Der paataentes nemlig af Amtsrådet en Del Landveies Anlæg udført der paa Egnen, der mulig kunne til at gaa for en Del i samme Retning som Jernbanen, og saa vilde jo, hvis man kunde faae Bistand her, at Staten vilde gjøre Tilskud til et Jernbaneanlæg, og dette Anlæg kunne udføres, Jernbanen kunne træde i Stedet for disse, og man vilde saa kunne faae disse Summer, som Amtet nødvendigtvis maa anvende til Landveies Anlæg og til deres Vedligeholdelse, til Jernbaneanlæg, hvorved man jo var et betydeligt Skridt videre fremme i den Retning, end hvis Statens Tilskud stilles mere ud i det Ubestemte, ligesom det naturligtvis ogsaa har sin Betydning for de Private, der maa tegne sig for Tilskud, at de ere forvissede om, at der ogsaa fra Statens og fra Amtets Side kommer nogle Summer tilstede. Det forekommer mig ogsaa, at naar man vil sammenligne de Betingelser, som fra Statens Side her stilles for Jernbaneanlæg, med, hvad der har været krævet forskillige andre Steder til — om jeg saa maa sige — lokale Baner baade paa Sjælland, Volland og Falster — jeg vil ikke tale om, at man, naar det sjællandske Jernbaneselskab paatager sig Bygning af en Bane, saa garanterer 4 pCt., idet dette Selskab nu engang har faaet Røvedbanerne her, hvorved man er kommen saa vidt, at derved ikke løbes synderlig Risiko — men naar man ser, at der ogsaa til Andre, der søge Koncession til Anlæg af den Slags Jernbaner, har været givet 2 pCt. Rentegaranti for Anlægskapitalen, med andre Ord, man har skaffet dem omtrent den halve Anlægskapital, eller

ogsaa blot har ladet sig nøje med, at de vedkommende Egne have tilveiebragt en Forstærkningsfond paa 15 eller høist 20 pCt., saa er dette dog Noget, som er forholdsvis langt gunstigere for vedkommende Egne end det Tilskud, der her skalbe gjøres, der udgjør henimod 80 pCt. af Anlægskapitalen, og derfor forekommer det mig, at Staten ikke kan have nogen Grund til at være betænkelig ved at yde Tilskud til Jernbaneanlæg under de Betingelser, som her foreslaas, og jeg tror, at det vil være en i mange Henseender endog meget lønnende Forretning. Jeg tror, at selv den for Statskasens Interesse mest paaholdende Finansminister maa finde, at det vil være fordelagtigt, hvis der skalbe vise sig Tilbøielighed til at bringe Offere for at skaffe flere Anlæg af Sidebaner tilveie end dem, som her allerede paataentes, og da navnlig saadanne som det, jeg har tilladt mig at føre Ordet for. Hvorvidt jeg vil finde mig foranlediget til senere at stille Endringsforslag om her i dette Lovforslag at faae optaget Bestemmelse om Anlæg af en Sidebane til Genvig, er Noget, jeg vil tage nærmere under Overveielse; men jeg vil henstille til den høitærede Indvrigsminister, om han ikke i Forbindelse med sin Kollega, Finansministeren, vil tage under Overveielse, om det ikke er rigtigere, forsaavidt man tør gaa ud fra — hvad jeg antager — at det er Meningen at yde Tilskud paa samme Betingelser fra Statens Side ogsaa til den af mig nævnte Sidebane, allerede nu at optage Bestemmelse derom i denne Lov for at undgaa senere at sætte Lovgivningsmagten i Bevægelse for denne ene Sidebane. Der er i dette Lovforslags § 4 søgt en Betryggelse ved Bestemmelsen om, at forsaavidt vedkommende Koncessionsløgere ikke skaffe de nødvendige Midler, saaledes at Anlægget kan være sikret, saa vil Staten heller ikke komme af med sit Tilskud, og derfor forekommer det mig, at der ikke løbes nogen som helst Risiko ved, at man, naar man nu engang er kommen ind paa at behandle Jernbanesager, saa ogsaa tager denne Sag med.

Th. Nielsen: Jeg skal ikke følge den erede sidste Læser paa den Vej, han betraadte, men for Øvrigt vil jeg gjerne tro, han kan have Ret, i, at det var hensigtsmæssigt, om Loven fik et videre Omraade. Jeg har heller ikke begjært Ordet, fordi jeg er Representant for nogen af de Egne eller Kredse, gennem hvilke nogen af de i nærværende Lovforslag paataente Baner skal gaa; men jeg har taget det, dels fordi jeg antager, at Lovforslaget har almindelig Interesse, og dels fordi jeg særlig har Kjendskab til nogle af de Strækninger, gennem hvilke det ene Anlæg af Baner kommer til at løbe. Jeg kan ikke negte, at det er paa en Maade at gjøre omkring at gaa den Vej, som vi her ved nærværende Lovforslag ere ved at slaa ind paa. Hidtil har det været saa, at Staten har anlagt Baner med Tilskud